

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci

žalobce: **Aleš F.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem doc. JUDr. Tomášem Gřivnou, Ph.D.
sídlem Revoluční 1044/23, 110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o náhradu nemajetkové újmy zaplacením 500.000 Kč a poskytnutím omluvy,
o odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne
19. července 2019, č. j. 44 C 3/2018-420,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujících výrocích o věci samé I.), II.) **mění** takto: Konstatuje se, že trestním stíháním žalobce na základě usnesení Policie ČR, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Kladno, Služby kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality, o zahájení trestního stíhání žalobce ze dne 28. 8. 2015, č. j. KRPS-427980/TČ-2013-010381, bylo porušeno jeho právo zakotvené v čl. 8 Listiny základních práv a svobod, tj. že nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon; žaloba s návrhem na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobci částku 44.000 Kč s příslušenstvím a na uložení povinnosti žalované zaslat žalobci omluvný dopis ve znění: *„Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá panu Aleši F., narozenému xxx, neboť v trestním řízení vedeném nejprve u Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Kladno, Služba kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality pod sp. zn. KRPS-427980/TČ-2013-010381, a posléze u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 8 T 2/2016, jakož i u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 9 To 494/2016, resp. 9 To 178/2017, došlo vůči jeho*

osobě dne 28. 8. 2015 k vydání nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, v důsledku čehož mu vznikla nemajetková újma“; se zamítá.

- II. V odvoláním napadené části zamítavého výroku o věci samé (III.), tj. pokud se žalobce domáhal zaplacení částky 200.000 Kč s příslušenstvím, se rozsudek soudu I. stupně **potvrzuje.**
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně ve výši 24.808,50 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta doc. JUDr. Tomáše Gřivny, Ph.D. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 44.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 13. 7. 2018 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.); a povinnost zaslat žalobci do 15 dnů od právní moci rozsudku omluvný dopis tohoto znění: „Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá panu Aleši F., narozenému xxx, neboť v trestním řízení vedeném nejprve u Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Kladno, Služba kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality pod sp. zn. KRPS-427980/TČ-2013-010381, a posléze u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 8 T 2/2016, jakož i u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 9 To 494/2016, resp. 9 To 178/2017, došlo vůči jeho osobě dne 28. 8. 2015 k vydání nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, v důsledku čehož mu vznikla nemajetková újma“ (výrok II.). Ve zbývající části, tedy pokud se žalobce domáhal zaplacení 456.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 13. 7. 2018 do zaplacení, a zveřejnění omluvy v tisku a elektronické verzi periodik a zpravodajských serverů, žalobu zamítl (výrok III.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce náklady řízení ve výši 24.808,50 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
2. Takto soud I. stupně rozhodl v řízení, jehož předmětem byl nárok podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen "OdpŠk"); žalobce se domáhal zaplacení 500.000 Kč s příslušenstvím a omluvy, na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout v důsledku zahájení trestního stíhání usnesením Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Kladno, SKPV, oddělení hospodářské kriminality, o zahájení trestního stíhání ze dne 28. 8. 2015, č. j. KRPS-427980-313/TČ-2013-010381, pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, které skončilo postoupením věci podle § 222 odst. 2 tr. ř. Žalobce podle § 14 OdpŠk uplatnil nárok dne 12. 1. 2018 u žalované, přičemž k projednání nároku ve lhůtě 6 měsíců (§ 15 odst. 2 OdpŠk) nedošlo.
3. Žalobce tvrdil, že trestní stíhání, provázené značnou medializací předmětné trestní věci, (a) významně poškodilo dobrou pověst žalobce jako bezúhonného občana v očích veřejnosti i rodinných příslušníků a přátel a narušilo autoritu žalobce jako strážníka; (b) mělo negativní dopady na zdravotní stav, kdy žalobce trpěl stresem, vyplývajícím z obavy, že v případě odsouzení by došlo k ukončení jeho kariéry strážníka obecní policie, trpěl nespavostí a zaznamenal zhoršení výsledků xxx testů; (c) významně poškodilo partnerský vztah žalobce s manželkou.
4. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby. Uvedla, že žádost žalobce projednala dne 20. 7. 2018 se závěrem, že v předmětném řízení bylo po formální stránce vydáno nezákonné rozhodnutí, avšak požadované zadostiučinění, jak ve formě omluvy, tak ve formě peněžitého zadostiučinění, žalobci nepřísluší. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být podle žalované v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti; přiznání zadostiučinění nad

rámec konstatování porušení práv je na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Tak tomu v daném případě není, pokud trestní soudy v odůvodnění svých rozhodnutí uvedly, že žalobce se dopustil jednání popsaného v obžalobě. Za této situace by přiznání zadostiučinění bylo v přímém rozporu se zásadou *ex iniuria ius non oritur*. Žalobce byl trestně stíhán spolu se svými kolegy z Městské policie Beroun, kteří rovněž po žalované žádají přiměřené zadostiučinění v peněžité formě a omluvě, přičemž zásahy do jednotlivých sfér osobnosti tvrdí zcela totožně.

5. Soud I. stupně zjistil tento skutkový stav: Usnesením Policie ČR ze dne 28. 8. 2015 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce spolu s dalšími spoluobviněnými - strážníky Městské policie Beroun, včetně velitele Mgr. N. (celkem 16 osob), pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, věc byla vedena u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 8 T 2/2016. Trestní stíhání žalobce trvalo od 2. 9. 2015 (kdy mu bylo doručeno usnesení Policie ČR o zahájení trestního stíhání) do 13. 7. 2017 (kdy bylo žalobci doručeno usnesení odvolacího soudu ze dne 17. 5. 2017), tj. cca po dobu 22 měsíců. Žalobce byl ohrožen trestní sazbou odnětí svobody na 1 rok až 5 let. S ohledem na jeho bezúhonnost mu však reálně uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody nehrozilo.
6. Obžalobou ze dne 11. 1. 2016 bylo žalovanému spolu s dalšími 15 osobami kladeno za vinu, že v době minimálně od 1. 1. 2013 do 18. 12. 2013 v okrese Beroun na území, které patří do kompetence Městské policie Beroun, v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch spočívající v beztrestnosti za přestupkové jednání a za jednání mající znaky přestupku, jako strážníci Městské policie Beroun z pozice úřední osoby vědomě odstraňovali technické zařízení k zabránění odjezdu vozidla, tzv. botičky, které bylo instalováno na vozidla parkující v rozporu se zákonem o provozu na pozemních komunikacích a v rozporu se zákonem o přestupcích na území spravovaném Městskou policií Beroun, aniž by vyřešili přestupkové jednání, tedy aniž by udělili blokovou pokutu či sepsali oznámení o přestupku, či oznámení o jednání mající znaky přestupku. Takto jednali v případech, kdy pachatelem přestupku byl příslušník některého z bezpečnostních sborů, nebo osoba, které nechtěli udělit blokovou pokutu. Při hlásné službě uváděli, že se jedná o některého příslušníka Policie ČR, jehož nacionálně již měli zaznamenané z dřívější doby, případně úmyslně uváděli smyšlená služební čísla fiktivních policistů. Dne 28. 7. 2016 byl Okresním soudem v Berouně vydán rozsudek, kterým byl obžalovaný Mgr. N. uznán vinným a odsouzen k trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem, a ostatní současně obžalovaní, včetně žalobce, byli podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěni obžaloby. Po zrušení tohoto rozhodnutí na základě odvolání státního zástupce (usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016) podle ust. § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu rozhodl Okresní soud v Berouně dne 23. 2. 2017 tak, že Mgr. Pavel N., velitel městské policie, se uznává vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku a dále vyhlášeno usnesení co se týče žalobce a ostatních, že podle § 222 odst. 2 tr. řádu se věc pro skutky kvalifikované jako přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku postupuje Městskému úřadu v Berouně, neboť se nejedná o trestný čin, když společenská škodlivost jejich jednání neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům skutkové podstaty podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku, a nelze tudíž v případě obžalovaných řadových strážníků uplatňovat trestní odpovědnost; skutek by však mohl být posouzen jako přestupek. Stížnost státního zástupce byla zamítnuta usnesením odvolacího soudu ze dne 17. 5. 2017, doručeným žalobci dne 13. 7. 2017. Podle správního spisu Statutárního města Kladna sp. zn. P/2219-35/17-Če bylo oznámení došlé od Okresního soudu v Berouně ze dne 23. 2. 2017, týkající se mimo jiné i žalobce, odloženo podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, s tím, že toto oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci, když trestnému činu zneužití pravomoci veřejného činitele neodpovídá žádná skutková podstata přestupku, které jsou

uvedeny v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Podle názoru správního orgánu strážníci svým jednáním mohli porušovat interní předpisy Městské policie v Berouně tím, že nepostupovali v souladu se svými povinnostmi a akceptovali a tolerovali zavedený systém. Podle prohlášení tajemníka města Berouna ze dne 8. 11. 2018 se strážníci Městské policie v Berouně, včetně žalobce, se za dobu, kdy byli zaměstnáni u Městské policie v Berouně, nedopustili žádného pracovněprávního deliktu ani nebyli kázeňsky či jakýmkoliv jiným způsobem postiženi nebo potrestáni. Žalobce nebyl v průběhu trestního stíhání postaven mimo službu a stále pracoval jako strážník městské policie a jeho příjem nebyl krácen. Trestní řízení bylo masivně medializováno s titulky např. „xxx“, „xxx“, „xxx“, „xxx“, „xxx“, „xxx“, „xxx“, „xxx“, apod., avšak v žádném z článků či reportáží, na něž žalobce odkazoval, se jeho jméno neobjevilo.

7. Žalobce předběžně uplatnil nárok u žalované podle § 14 odst. 1, 3 OdpŠk, uspokojen nebyl, proto věc může být projednána před soudem (§ 15 odst. 2 OdpŠk). Soud I. stupně věc právně posoudil podle § 7 odst. 1, § 8 odst. 1 a § 31a OdpŠk. Dospěl k následujícím závěrům: Usnesení Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Kladno, SKPV, oddělení hospodářské kriminality, o zahájení trestního stíhání žalobce ze dne 28. 8. 2015, č. j. KRPS-427980-313/TČ-2013-010381 je nezákonným rozhodnutím (§ 7 odst. 1 OdpŠk). V příčinné souvislosti s vydáním tohoto nezákonného rozhodnutí vznikla žalobci nemajetková újma, která spočívala v a) narušení vážnosti žalobce u veřejnosti, což se projevilo zejména narážkami přestupců, vůči nimž žalobce vystupoval jako nositel veřejné moci; b) v „určitém“ zhoršení psychického stavu žalobce působením stresu spojeného se skutečností, že v případě pravomocného odsouzení by přišel o zaměstnání strážníka obecní policie, a byl tak v nejistotě ohledně své budoucnosti, a taktéž i zdravotního stavu žalobce, avšak nikoliv k zásadnímu, když nelze jednoznačně uzavřít, že zhoršené játerní testy žalobce souvisí pouze s předmětným trestním stíháním; c) ve zhoršení vztahů mezi manžely, když žalobce po dobu trestního stíhání omezil své sportovní a společenské aktivity. Intenzitu zjištěné újmy, která je v příčinné souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, však nelze hodnotit jako zvýšenou v důsledku medializace trestní věci žalobce; soud I. stupně s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2017, sp. zn. 30 Cdo 1138/2017 uzavřel, že případné následky medializace případu nejsou přičitatelné státu, když státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce neviny byl narušen sdělovacími prostředky; zde totiž dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá či zvyšuje.

Vycházejí z kritérií vymezených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, publikovaného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 9/2012, pod č. 122/2012, soud I. stupně objektivizoval intenzitu nemajetkové újmy vzniklé poškozenému žalobci prostřednictvím srovnání s obdobnými případy z hlediska a) délky trestního stíhání, b) povahy trestní věci, c) dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce; dospěl k závěru, že samotné konstatování nezákonnosti trestního stíhání se nejeví dostatečnou satisfakcí. Žalobci sice nehrozilo uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, avšak v důsledku nezákonného stíhání trpěl po dobu 22 měsíců obavami o budoucnost z hlediska možného pracovního uplatnění, neboť případné odsouzení by mělo za následek ukončení jeho pracovního poměru strážníka obecní policie a utrpěla rovněž jeho autorita jako strážníka. Soud I. stupně zohlednil i další prokázané dopady do kvality rodinného života žalobce a nepodstatné zhoršení zdravotního stavu. Dospěl k závěru, že odpovídající satisfakcí je zaplacení 44.000 Kč, tj. 2.000 Kč za každý měsíc nezákonného trestního stíhání. Tato forma i výše odškodnění ob stojí ve srovnání s obdobnými případy; soud I. stupně vycházel z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 2. 2019, č. j. 43 C 24/2018-134, kde jinému žalobci ve skutkově totožné věci byla přiznána totožná částka, a dále z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 4. 2019, č. j. 53 Co 33/2019-214, jímž byla žalobci - policistovi stíhanému pro skutek téže právní kvalifikace

příznána satisfakce 6.250 Kč za jeden měsíc nezákonného trestního stíhání, které trvalo 16 měsíců; oproti souzené věci byl však žalobce v této věci v souvislosti s podezřením ze spáchání trestného činu zproštěn výkonu služby se služebním příjmem jen ve výši 50 % a dále mu v případě odsouzení hrozilo vrácení částky 150.000 Kč odpovídající poplatkům za absolvované studium na Policejní akademii ČR.

V rámci úvahy o formě zadostiučinění se soud I. stupně neztotožnil s názorem žalované, že by žalobci neměla být náhrada nemajetkové újmy v penězích příznána proto, že není smyslem a účelem zákona č. 82/1998 Sb. odškodnit poškozené, kteří se dopustili protiprávního jednání. V daném případě totiž nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobce nejenže nebyl odsouzen v předmětném trestním řízení, ale nebyl poškozen ani v řízení přestupkovém, kárném, disciplinárním či jiném řízení. Nelze proto uzavřít, že by příznání zadostiučinění v penězích bylo v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.

Dále soud I. dospěl k závěru, že je na místě žalobci přiznat také jím požadovanou písemnou omluvu, která podpoří reparaci vzniklé nemajetkové újmy. Za situace, kdy se v člancích uvedených ve sdělovacích prostředcích, resp. internetových adresách, neobjevilo jméno žalobce, pak soud I. stupně nepovažoval za přiléhavé, aby byla písemná omluva zveřejněna v tisku a elektronické verzi periodik a zpravodajských serverů. Částka 44.000 Kč byla žalobci příznána společně s úrokem z prodlení od 13. 7. 2018, vzhledem ke vzniku prodlení státního ke dni 12. 7. 2018, na základě uplatnění nároku podle § 14 OdpŠk dne 12. 1. 2018.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř.; žalobce se v řízení domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu, a přestože mu nebylo požadované plnění příznáno v plném rozsahu, je na místě mu přiznat plnou náhradu nákladů řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013). Výši náhrady určil soud I. stupně částkou 24.808,50 Kč; jako účelně vynaložené náklady na uplatnění práva žalobce nehodnotil žalobcem tvrzené zaplacení odměny advokáta za poradu s klientem za účelem přípravy žaloby na náhradu nemajetkové újmy ze dne 10. 7. 2018, neboť tato je zahrnuta již v úkonu spočívajícím v převzetí věci a přípravě zastoupení ze dne 4. 1. 2018, dále poradu s klientem za účelem přípravy repliky k vyjádření žalované ze dne 20. 9. 2018, když z této repliky (která sama o sobě, tj. samotná replika žalobce, neobsahuje více než jednu stranu textu) není zřejmé, k čemu konkrétnímu by takováto porada mohla sloužit, když se zde pouze opakují skutečnosti uvedené již v podané žalobě, dále poradu s klientem za účelem přípravy označení dalších rozhodných skutečností a důkazů a přípravy na soudní jednání dne 25. 3. 2019, když žalobce se tohoto jednání nezúčastnil, dále podání s označením dalších rozhodných skutečností a důkazů ze dne 5. 4. 2019, když tyto skutečnosti a důkazy již měly být uvedeny v perfektní žalobě, dále poradu s klientem za účelem přípravy na soudní jednání, jež měla proběhnout 12. 7. 2019 v době od 7:00 do 8:30 hodin a jejíž konání je jednoznačně zpochybněno již jen tím, že žalobce se dne 12. 7. 2019 k jednání, jež mělo probíhat od 9:00 hodin a jemuž byl od počátku přítomen jeho právní zástupce, dostavil se zpožděním, konkrétně v 9:15 hodin, což jeho právní zástupce odůvodnil tím, že klient aktuálně parkuje vůz a s ním dorazí i všichni předvolaní svědci. Je logické, že pokud by žalobce bezprostředně před jednáním soudu absolvoval poradu se svým právním zástupcem, nepochybně by se spolu s ním nacházel v jednací síni již v 9:00 hodin a nedorazil by s uvedeným zpožděním, a to zároveň se všemi mimopražskými svědky, kteří s ním k jednání soudu cestovali.

8. Tento rozsudek soudu I. stupně napadli včasným a přípustným odvoláním žalobce i žalovaná.
9. Žalobce podal odvolání do zamítavého výroku o věci samé (III.), v části, pokud mu nebylo příznáno zadostiučinění v rozsahu 200.000 Kč, a do výroku o nákladech řízení (IV.). Uplatnil odvolací důvod, že napadený rozsudek je založen na nesprávném právním posouzení věci (§ 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.).

Žalobce namítal, že výše přiznaného peněžitého zadostiučinění nereflektuje výši zadostiučinění přiznávaného v obdobných případech, tedy ani zákonná kritéria stanovená ustanovením § 31a OdpŠk. Soud I. stupně sice odkázal na kritéria pro stanovení výše přiměřeného zadostiučinění v případě nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, vymezená v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2012 ve věci pod sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 122/2012 (povaha trestní věci, délka trestního stíhání a následky v osobnostní sféře žalobce), důsledně je však neaplikoval; vzhledem k závažnosti zásahu do osobnostní sféry žalobce způsobeného trestním stíháním se jeví výše přiznané částky zadostiučinění jako zcela nepřiměřená a současně nereflektuje zadostiučinění přiznávaná v obdobných případech.

Soud I. stupně při úvaze o výši zadostiučinění za vznik nemajetkové újmy odkázal především na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci sp. zn. 43 C 24/2018, kdy byla přiznána totožná částka, jakož i rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 53 Co 33/2019-214, kdy bylo za obdobných podmínek (přiznáno zadostiučinění za vznik nemajetkové újmy ve výši 6.250 Kč za každý měsíc trestního stíhání). K tomuto rozhodnutí však nebylo soudem I. stupně adekvátně přihlédnuto. Žalobce má za to, že se soud I. stupně se neúplně vypořádal s komparací tohoto případu s případem žalobce, kdy je na místě upozornit na nepoměr mezi částkami 6.250 Kč a 2.000 Kč coby satisfakce nemajetkové újmy za jeden měsíc trestního stíhání. (V případě žalobce nadto činilo zadostiučinění pouze 1.913 Kč za měsíc trestního stíhání; soud I. stupně vyšel ze zjištění, že trestní řízení proti žalobci bylo vedeno po dobu 22 měsíců, aniž vzal potaz započatý 23. měsíc).

Žalobce v odvolání uvedl několik rozhodnutí, podle jeho názoru obdobných, s tím, že v těchto věcech bylo přiznáno peněžité zadostiučinění odůvodňující požadavek žalobce na zaplacení zadostiučinění v celkové částce 244.000 Kč (tj. cca 10.600 Kč za měsíc trestního stíhání – pozn. odvolacího soudu). Konkrétně šlo o tato rozhodnutí: 30 Cdo 2773/2011 (obecné ohrožení z nedbalosti - trestní sazba 2-8 let, stíhání 6 let, ukončení pracovního poměru a nemožnost podnikat, špatný psychický stav, zasažení rodinného života; Nejvyšší soud nepovažoval za dostačující zadostiučinění ve výši 97.500 Kč); 30 Cdo 716/2010 (podvod - trestní sazba 0-10 let, stíhání 9 let, propuštěn ze služebního poměru BIS, medializace, dopad na rodinu, špatná pověst, zkoumání duševního stavu, vyloučení veřejnosti ze soudního jednání; Nejvyšší soud nepovažoval za dostačující zadostiučinění ve výši 200.000 Kč); 30 Cdo 2813/2011 (porušování povinnosti při správě cizího majetku, zneužívání pravomoci veřejného činitele, zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění, podvod - trestní sazba 0-10 let, stíhání 2 roky, psychické potíže, zprávy o trestním stíhání v médiích, poškození na dobré pověsti v místě bydliště, negativní ohlas v okolí; Nejvyšší soud nepovažoval částku zadostiučinění ve výši 150.000 Kč za dostačující). Žalobci jsou rovněž známa některá rozhodnutí Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 2 v obdobných věcech (trestná činnost úředních osob, trestní věc byla velmi medializována, zásahy do osobního a rodinného života), kdy bylo poškozenému přiznáno peněžité odškodnění jednak Městským soudem v Praze ve výši 2.500 Kč za měsíc trestního stíhání (sp. zn. 35 Co 457/2015), jednak Obvodním soudem pro Prahu 2 ve výši 2.683 Kč za měsíc trestního stíhání (sp. zn. 27 C 160/2013).

Žalobce rovněž výslovně napadl nákladový výrok (IV); namítal nesprávnost v určení výše náhrady, pokud soud I. stupně nepovažoval ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. za účelně vynaložené náklady žalobce na některé porady a podání soudu s označením dalších rozhodných skutečností a důkazů. Žalobce namítal, že porady 10. 7. 2018 bylo využito výhradně k přípravě žaloby; takovou činnost advokáta nelze zahrnout do úkonu převzetí a příprava zastoupení, neboť k tomu došlo již před uplatněním předmětného nároku na náhradu nemajetkové újmy, nikoli bezprostředně před podáním žaloby. Porady předcházející podáním (např. replika k vyjádření žalované) je nutno považovat za účelné již proto, že jsou odrazem základního práva vyjádřit se k věci, resp. porady konané za účelem přípravy na

soudní jednání byly nutné proto, že bez součinnosti žalobce nebylo možné označení dalších rozhodných skutečností, resp. důkazů. Porada žalobce s právním zástupcem před soudním jednáním dne 12. července 2019, kdy soud uzavřel, že vzhledem k tomu, že žalobce se na rozdíl od právního zástupce dostavil k soudnímu jednání se zpožděním, nemohla se porada před soudním jednáním konat. Z uvedeného faktu však závěr o technické nemožnosti konat poradu bez dalšího nevyplývá.

Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadené části výroku III. a přiznal žalobci peněžité zadostiučinění ve výši další částky 200.000 Kč, a změnou nákladového výroku mu přiznal náhradu ve výši odpovídající žalobcem předloženému vyčíslení nákladů řízení.

10. Žalovaná podala odvolání do vyhovujících výroků o věci samé (I., II). Uplatnila odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.); namítala nesprávnost hodnocení intenzity zásahu předmětného trestního řízení do osobní sféry žalobce a nesprávnost posouzení formy a výše zadostiučinění.

K nesprávnosti hodnocení intenzity zásahu předmětného trestního řízení do osobní sféry žalobce: Pokud soud I. stupně dospěl ke skutkovému závěru, že žalobci vzhledem k jeho trestní bezúhonnosti nehrozilo uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, nebyl postaven mimo službu a nebyl mu snížen plat či uložen kázeňský trest, je nutno uzavřít, že zásah do oblasti pracovního uplatnění žalobce byl nulový, případně minimální, když konkrétní dopady do jeho pracovního života nebyly prokázány. Z obecných výpovědí svědků, kteří jsou nadto osobami žalobci blízkými, v příbuzenském vztahu, nevyplývaly skutečnosti odpovídající mimořádným dopadům do rodinného života žalobce. Tvrzené zdravotní obtíže nebyly nikterak objektivizovány, resp. nebylo prokázáno, že trestní stíhání bylo rozhodující příčinou jejich vzniku. Vzhledem k tomu, že stát nelze činit odpovědným za medializaci případu a vzhledem k tomu, že jméno žalobce nebylo v médiích zmíněno, nelze pro účely zjišťování intenzity újmy přihlížet k žalobcem prokázané široké publicitě jeho trestní věci.

K posouzení formy a výše zadostiučinění: Žalovaná dále namítala, že soud I. stupně nevzal v dostatečně úvahu ani fakt, že se žalobce skutku, pro nějž byl stíhán, dopustil. Za těchto okolností by přiznání zadostiučinění bylo v přímém rozporu se zásadou ex iniuria ius non oritur, tedy přiznání zadostiučinění by bylo v rozporu s obecným chápáním spravedlnosti. Žalovaná v podrobnostech s odkazem na závěry rozhodnutí NS ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 (R 122/2012) uvedla, že forma a výše případně přiznaného peněžitého zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, přičemž přiznání zadostiučinění nad rámec konstatování porušení práva je namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně dostat mělo. O případ, v němž obecná slušnost velí přiznání satisfakce, však v projednávané věci nejde. Žalovaná vychází ze zjištění trestních soudů, že žalobce a ostatní spoluobvinění jako řadoví strážníci splnili pokyny nadřízeného, proto nebyla shledána potřebná míra společenské nebezpečnosti jejich jednání; z hlediska obecně sdílené představy o spravedlnosti se však nejví jako spravedlivé přiznání zadostiučinění za trestní stíhání pro skutky, které se staly, a to ani ve formě omluvy. Žalobce a další spoluobvinění se dopouštěli protiprávního jednání téhož druhu, za něž byl jejich velitel odsouzen. Nižší společenská nebezpečnost jednání žalobce a ostatních spoluobviněných řadových strážníků dovedly trestní soudy na základě zjištění, že systém řešení přestupků příslušníků Policie ČR nezavedli, nýbrž pouze plnili pokyny nadřízených. Žalobce akceptoval systém zavedený velitelem, který byl za uvedené jednání odsouzen; veřejnost zavedenou praxi odsuzovala, což se přirozeně odrazilo při konfrontaci žalobce a spoluobviněných s veřejností, neboť zejména osoby, které dohlížejí na dodržování pořádku ve městě, by se měly chovat příkladně a být pro širokou veřejnost vzorem. Konstatování (nesporného) vydání nezákonného rozhodnutí je postačující.

Rovněž uložení povinnosti omluvy žalovaná důrazně odmítá. Jestliže některé sdělovací prostředky o žalobci jakkoli nepravdivě či zkresleně informovaly, nechť se domáhá nápravy u nich. Žalobce se mohl domáhat zveřejnění dodatečné informace nebo dalších informací ohledně ukončení trestního stíhání přímo vůči konkrétním médiím dle tiskového zákona, případně stran dehonestujících výroků nebo článků uveřejněných v médiích dle občanského zákoníku vůči těmto subjektům. Ze všech uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby odvolací soud změnou rozsudku soudu I. stupně ve výrocích I. a II. žalobu zamítl rovněž v rozsahu, v němž bylo žalobci zadostiučinění nepravomocně přiznáno.

11. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalované navrhl potvrzení rozsudku soudu I. stupně ve výrocích I., II. Soud I. stupně správně dovodil důvodnost nároku žalobce na zadostiučinění na základě dovození odpovědnostního titulu a vzniku nemajetkové újmy v intenzitě, k jejímuž zadostiučinění nepostačuje konstatování porušení práva. Jednání žalobce, jež bylo předmětem trestního řízení, nebylo shledáno jako protiprávní, a to ani v trestním řízení, tak ani v rámci přestupkového řízení, jakož ani v pracovněprávní rovině. Proto je podle názoru žalobce zřejmé, že jeho jednání, resp. skutek, jehož spáchání bylo žalobci kladeno za vinu, je v souladu s právem a rozhodně tak nemůže být v rozporu se zásadou *ex iniuria ius non oritur*. Žalovaná v odvolání mimo jiné odkazovala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, a to v souvislosti s formou a případnou výší zadostiučinění, jež nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti. Žalovaná však k podpoře svých argumentů využila jen část tohoto rozsudku, neboť z tohoto lze mimo jiné rovněž vyvodit i následující: „Při důsledném respektování presumpce nevinny představuje každé trestní řízení významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti. Takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem.“ Nezákonné trestní stíhání je proto nutno považovat za závažný zásah do základních práv jednotlivce, do jehož soukromého života a osobní svobody je takovým postupem státní moci intervenováno, zakládající přitom nárok na přiznání přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v penězích, bez ohledu na to, zda došlo ke zproštění obžaloby nebo zda byla věc postoupena jinému orgánu, poté, co se ukázalo, že nejde o trestný čin, ale že jde o skutek, který by mohl být jiným příslušným orgánem posouzen jako přestupek, jiný správní delikt nebo kárné provinění. Medializace trestní věci žalobce přímo prohlubovala jeho nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním. Pokud se v době vedení trestního stíhání v souvislosti s masivní medializací trestní věci žalobce nehovoří přímo o jeho osobě, ale Městské policii jako celku, je třeba mít za to, že toto se přímo týká i jeho osoby, neboť jak vyplývá ze seznamu strážníků Městské policie Beroun předloženým žalobce, naprostá většina zaměstnaných strážníků (konkrétně 16 z 19) byla trestně stíhána v předmětné trestní věci. Sama příslušnost osoby žalobce k Městské policii Beroun mu v takovém případě nemajetkovou újmu dále prohlubovala. Z hlediska zásahu do pracovně-ekonomické sféry se žalobce neztotožnil s argumenty žalované, kdy mělo dojít k minimálnímu, případně nulovému zásahu do této sféry žalobce. Dle názoru žalobce nelze rovněž uzavřít, že by nedošlo k prokázání konkrétního zásahu do této sféry. Samotné trestní stíhání představovalo ohrožení žalobce ztrátou zaměstnání v důsledku odsouzení. Zásahem do pracovní a ekonomické sféry žalobce by však byl i samotný zápis v rejstříku trestů způsobený odsuzujícím rozsudkem, který by mu ztížil i jeho následné ucházení se o další zaměstnání, tedy uplatnění na trhu práce. Potencialita újmy z výsledku řízení (vyplývající především z hrozby trestu) v mnoha případech nepoměrně přesahuje vznikající (reálně existující) újmu z trvajícího řízení. V reakci na rozporované důkazy ke vzniku a trvání nemajetkové újmy žalobce, konkrétně výsledků sestry žalobce, tchána žalobce a nakonec vlastního účastnického výslechu žalobce, je žalobce toho názoru, že právě jeho rodina je možná nejlepším zdrojem ke zjištění vzniku a trvání jeho

- nemajetkové újmy. Je to právě rodina, se kterou žalobce tráví spoustu času, a to i přes jeho zhoršenou psychickou situaci vyvolanou nezákonným rozhodnutím v trestním řízení.
12. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek a řízení mu předcházející podle § 212 a § 212a o. s. ř.
 13. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu I. stupně o průběhu a výsledcích předmětného trestního řízení, která nebyla odvoláními stran napadena.
 14. K odvolání žalované: Námitka žalované, že se žalobce fakticky dopustil jednání, popsaného v obžalobě, a bylo by v rozporu se zásadou spravedlnosti, i popřením smyslu a účelu zákona č. 82/1998 Sb. poskytnout odškodnění osobám, které se dopustily protiprávního jednání, neboť platí, že z bezpráví nemůže vzniknout právo a že nikdo nemůže těžit ze svého protiprávního jednání, není důvodná, neboť výsledek trestního řízení zakládá odpovědnostní titul státu a výsledek přestupkového řízení je z hlediska splnění podmínek odpovědnosti státu za újmu způsobenou uvedeným trestním stíháním nerozhodný (srov. rozsudku ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4771/2015). Nadto v daném případě nebyly vůči žalobci vyvozeny žádné následky ani na základě přestupkového zákona ani na základě pracovněprávních předpisů.
 15. K odvolání žalobce: Podle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále též jako "OdpŠk"), nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
 16. V rozsudku ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4771/2015, Nejvyšší soud v návaznosti na judikaturu vycházející rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, uveřejněného pod číslem 35/1991 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek [podle něhož se v případech, kdy trestní stíhání bylo zastaveno nebo došlo ke zproštění obžaloby, se nárok na náhradu škody způsobené zahájením a vedením trestního stíhání se proto posuzuje podle § 5 písm. a), § 7 a § 8 OdpŠk] dospěl k závěru, že usnesení o zahájení trestního stíhání je třeba považovat za nezákonné i v případě, kdy trestní stíhání skončí postoupením věci do přestupkového řízení, přičemž výsledek přestupkového řízení není z hlediska splnění podmínek odpovědnosti státu za újmu způsobenou uvedeným trestním stíháním rozhodný. Skutečnost, že se žalobce dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, lze však zohlednit jako okolnost provázející zahájení trestního stíhání, která může mít vliv na stanovení formy či výše přiměřeného zadostiučinění (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1777/2012, a ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje.
 17. Podle § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a odst. 2 OdpŠk zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
 18. Podle závěrů rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněného pod číslem 122/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 OdpŠk, jenž je normou s relativně

neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

19. Samotné trestní stíhání způsobuje zpravidla újmy, které by se souhrnně daly označit za morální poškození osobnosti (integrity) poškozeného v době trestního stíhání a narušení jejího soukromého, rodinného, popřípadě i jiného života. Ve vztahu nemajetkové újmě vzniklé v důsledku nezákonného rozhodnutí je na žalobci, aby tvrdil a v případě procesní potřeby pokazoval, že mu v důsledku nezákonného rozhodnutí újma vznikla (srov. 3. právní věta Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněné pod R 58/2011, dále jen „Stanovisko“).
20. Podle závěrů vyjádřených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněném pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jako „rozsudek R 67/2016“), musí výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst. 2 OdpŠk na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu. V každém případě je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka. V konečném důsledku tedy musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3867/2011).
21. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 OdpŠk při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmi budou zejména okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, projevující se například ve zjištění, že trestní stíhání bylo proti poškozenému zahájeno zjevně bezdůvodně nebo dokonce s cílem jej poškodit, ale také okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, popřípadě trestní stíhání poškozeného provázející, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popřípadě, že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo možné současně dovodit, že si trestní stíhání zavinil sám. V této souvislosti je třeba rovněž zohlednit důvody, pro které k zastavení trestního stíhání, nebo zproštění obžaloby došlo. Přitom je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.
22. Vznik nemajetkové újmy způsobené výkonem veřejné moci zpravidla nelze dokazovat (jde o stav myslí poškozené osoby). V řízení se tak obvykle zjišťuje, zda jsou dány objektivní důvody, aby se dotčená osoba mohla cítit poškozenou, tedy zda vzhledem ke konkrétním okolnostem případu by se i jiná osoba v obdobném postavení mohla cítit dotčenou ve

- složkách tvořících ve svém souhrnu nemajetkovou sféru jednotlivce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 2865/2015). Dochází tak pro účely stanovení zadostiučinění k faktické objektivizaci újmy, neboť dosažení skutečného zjištění, jakou míru újmy konkrétní poškozený vytrpěl, možné není.
23. Z odůvodnění odvoláními napadeného rozhodnutí je zřejmé, že soud I. stupně ve vztahu k žalobcem uplatněnému nároku na zadostiučinění újmy, spočívající v narušení jeho psychiky, zdraví, pracovního a rodinného života, dospěl k závěru, který je v souladu s citovanými závěry soudní praxe, tj. že je na žalobci, aby vznik tvrzené újmy v příčinné souvislosti s nezákonným vedením trestního stíhání tvrdil a prokázal. Soud I. stupně pak - rovněž v souladu se závěry rozsudku R 67/2016, z nějž plynou základní východiska pro stanovení přiměřeného zadostiučinění za újmy způsobené trestním stíháním, objektivizoval intenzitu zjištěné újmy vzniklé žalobci v důsledku trestního stíhání, formou srovnání se skutkově obdobnými případy s projednávanou věcí. Odvolací soud má však za to, že tato východiska nebyla reflektována důsledně, pokud jde o vymezení případů, které lze pro účely srovnání považovat za obdobné, neboť soudem I. stupně uvažované případy nevykazují vysokou míru shody se souzenou věcí ve všech znacích, které mohou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo odsuzujícím rozsudkem, indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, tj. v a) povaze trestní věci, b) délce trestního řízení, c) následcích způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného. Stejný závěr lze učinit ohledně žalobcem uvedených příkladů soudní praxe, jimž odůvodňoval požadovanou formu a výši odškodnění.
24. Tyto závěry učinil odvolací soud na základě zjištění, že rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 53 Co, z něhož vycházel soud I. stupně, sice vykazuje shodu v povaze trestní věci, když šlo o stíhání policisty pro podezření ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby a rovněž délka trestního řízení 16 měsíců odpovídala dané věci, významnější shodu však nelze konstatovat v aspektu následků trestního stíhání spočívajících v postavení mimo službu se snížením příjmu na 50 %, a ohrožení vznikem povinnosti vracet školné ve výši 150.000 Kč v případě odsouzení. Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 43 C 24/2018, citované soudem I. stupně, sice vykazuje shodu se souzenou věcí ve všech sledovaných znacích, avšak jeho závěry jsou vybudovány na srovnání s věcmi, které se od souzené věci naopak ve všech sledovaných znacích liší. Soud budoval soud své závěry o formě a výši zadostiučinění na základě srovnání souzené věci s věcí Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 43 C 108/2015, která nevykazuje podstatnou shodu ani v povaze trestní věci (stíhání pro loupež) ani v dopadech do osobní sféry poškozeného (v důsledku stíhání došlo k rozvodu a zhoršení zdravotního stavu, objektivizovanému lékařskou zprávou), vyšší míra shody je jen v délce stíhání (15 měsíců); rovněž věc Městského soudu v Praze, sp. zn. 23 Co 401/2010 vykazuje vyšší míru shody pouze v kritériu povahy trestní věci (stíhání pro přečin maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti), přičemž následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného nejsou vůbec popsány. Věc Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 10 C 45/2012 nevykazuje shodu v žádném ze sledovaných znaků, pokud trestní stíhání bylo vedeno pro trestné činy neoprávněného užívání cizí věci podle § 249 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb., vydírání podle § 235 odst. 1 a znásilnění podle § 241 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb., trestní stíhání trvalo 18 let a poškozený byl nevratně a dramaticky zasažen ve všech složkách osobnosti. Za těchto okolností je srovnání souzené věci s věcí vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 43 C 108/2015, z hlediska intenzity újmy a přiznané formy a výše zadostiučinění, bezcenné, pokud z něj lze nanejvýš vyvodit, že ani v případě významně závažnějších následků trestního stíhání nebyla poškozenému poskytnuta finanční náhrada ve výši 10.600 Kč za jeden měsíc trestního stíhání, požadovaná žalobcem v dané věci.

25. Stejně tak nelze k objektivizaci újmy vzniklé žalobci v souvislosti s trestním stíháním, resp. určení formy a výše zadostiučinění, vycházet z rozhodnutí navržených v odvolání žalobcem. Žádné z těchto rozhodnutí nevykazují vysokou míru shody se souzenou věcí ve všech podstatných znacích. Ve všech žalobcem uvažovaných věcech šlo o ohrožení podstatně vyšší trestní sazbou, umožňující bez dalšího uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, a předmětná rozhodnutí nevykazují ani vysokou míru shody v délce trestního stíhání (6 let, 9 let). Proto není ani rozhodné, zda je v některém případě dána vysoká míra (žalobcem tvrzené) shody v následcích trestního stíhání s daným případem.
26. Z uvedeného rozboru vyplývá, že soud I. stupně vycházel z příkladů soudní praxe, které nejsou ke srovnání použitelné. Vzhledem k tomu, že ani žalobce nezvolil žádné ke srovnání použitelné příklady soudní praxe, umožňující přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší, než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka, odvolací soud, vycházející z rozsudku R 67/2016, z něž plynou základní východiska pro stanovení přiměřeného zadostiučinění za újmy způsobené trestním stíháním, provedl vlastní srovnání hodnoceného případu.
27. Významnou shodu ve všech rozhodných kritériích shledal ve věci Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 30 Cdo 4080/2017 (sp. zn. 29 Co 48/2017 Městského soudu v Praze), v níž byl předmětem řízení nárok žalobce, který pracoval jako řadový policista u PČR a byl stíhán pro podezření z trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona č. 140/1961 Sb. Trestní stíhání bylo skončeno postoupením věci podle § 222 odst. 2 tr. řádu k projednání přestupku, žalobci byl uložen kázeňský trest písemného napomenutí, když byl uznán vinným ze spáchání jednání, které má znaky přestupku proti občanskému soužití podle § 40 odst. 1, písm. c) zákona č. 200/90 Sb. Trestní stíhání trvalo 18 měsíců, poškozený v důsledku jeho vedení trpěl stresem, zejména se obával o ztrátu práce u PČR, k jejímuž výkonu je nezbytný čistý trestní rejstřík. Vlivem stresu z probíhajícího trestního řízení, pocitu křivdy a nespravedlnosti začal být žalobce skleslý, bez nadšení pro práci a v důsledku této tíživé atmosféry od policie dobrovolně odešel. Soudy přihlédly k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo; konstatovaly, že žalobce si musel být vědom toho, že výkon povolání policisty vyžaduje „čistý“ trestní rejstřík a že na jeho osobu jsou – jako na policistu – kladeny vysoké nároky, které chování, jehož se žalobce dopustil, bez ohledu na to, jakým způsobem budou sankcionovány, netolerují. Takové chování je navíc v rozporu s tvrzenou hrdostí a zájmem o výkon tohoto povolání. Výsledkem pak nemůže být pouze obava o čistý rejstřík bez pocitu morálního provinění. Žalobci byla poskytnuta satisfakce ve formě konstatování porušení práva.
- Výše citované rozhodnutí vykazuje vysokou míru shody ve všech sledovaných kritériích. Z hlediska povahy trestní věci jde o stíhání policisty za skutek spáchaný na veřejnosti, ohrožení srovnatelnou trestní sazbou s horní hranicí 2 let bez ohrožení uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, délka trestního řízení byla nevýznamně – o 4 měsíce – kratší než v souzené věci, následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného byly téměř totožné. Významným shodným prvkem je postavení poškozeného jako nositele veřejné moci nadaného oprávněním vymáhat dodržování právních povinností a sankcionovat jejich porušení.
- Zvláštní okolnosti daného případu spatřuje odvolací soud v tom, že skutky, které byly žalobci obžalobou kladeny za vinu, se podle závěrů trestních soudů staly. Žalobce a jeho kolegové služebně podřízení velitelé Mgr. N. participovali nejen v rozhodném období, nýbrž i několik předchozích let, na nezákonné praxi zajišťující faktickou beztrestnost policistů, podléhajících služebnímu zákonu, kteří na „systém“ spoléhali, resp. beztrestnost dalších, v trestním řízení vedeném proti žalobci neztotožněných osob, které spáchaly přestupky spočívající v nesprávném parkování v obci. Žalobce – jak konstatují trestní soudy – rovněž s vysokou pravděpodobností věděl, že velitel přestupky policistů spadajících pod služební

zákon neoznamuje příslušným služebním funkcionářům; jinak si nelze vysvětlit, že v několika případech, které tzv. „zapsal do plachty“, uvedl, že přestupek spáchal neexistující policista (popis jednotlivých případů uvedených v usnesení o zahájení trestního stíhání, resp. později převzatých do obžaloby, žalobce v trestním řízení nepopřel). Za těchto okolností mu, jako zkušenému strážníku, s praxí vojenského policisty, muselo být zřejmé, že uvedená nezákonná praxe může vést ke kvalifikovanému podezření z jejího provozování, které bude prověřováno v trestním řízení. Z mediálních výstupů předložených samotným žalobcem vyplývá, že veřejnost, která byla z tohoto svého druhu privilegia vyloučena, poukazovala na nezákonnost postupu Městské policie jako celku. Pokud si žalobce stěžuje na ztrátu autority u adresátů pořádkové služby, přehlíží, že pocíťovaný deficit autority lze stěží považovat za důsledek trestního stíhání, pokud se informace o tom, že sankce za nesprávné parkování jsou Městskou policií v Berouně uplatňovány výběrově, tedy nezákonně, a to po několik let, šířily veřejností v obci. Podstatně významnějším zdrojem oslabení respektu občanů ke strážníkům byla naopak sama praxe „dvojitého metru“, na níž se žalobce podílel. K postoupení věci došlo pouze na základě závěru, že jednání žalobce, vykazující formální znaky trestného činu, nesplňovalo v míře dostatečné pro vyvození trestněprávních následků znak společenské nebezpečnosti, pokud žalobce svou zákonnou povinnost oznamovat přestupky policistů služebnímu funkcionáři plnil formou předání věci veliteli Městské policie.

28. Na základě uvedeného srovnání dospěl odvolací soud k závěru, že vzhledem k takto oslabené intenzitě vzniklé újmy a okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2256/2011), je přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu objektivně vzniklou žalobci v důsledku trestního stíhání konstatování porušení práva. Z hlediska obecné slušnosti pak, vzhledem k výše uvedeným okolnostem případu, nelze shledat důvod, pro nějž by se mělo poškozenému žalobci dostat zadostiučinění nad rámec základní formy.
29. V řízení nebylo prokázáno, že žalovaná již v rámci předběžného projednání nároku, resp. v průběhu řízení před soudem I. stupně konstatovala vůči žalobci porušení jeho práv nezákonným trestním stíháním. Vzhledem k tomu, že tuto formu zadostiučinění považuje odvolací soud za odpovídající zjištěnému druhu a intenzitě nemajetkové újmy, která v důsledku nezákonného trestního stíhání žalobci vznikla, odvolací soud s ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2015, sp. zn. 30 Cdo 820/2014, z něhož mj. plyne, že *„konstatování porušení práva se vyjadřuje explicitně uvedením, k porušení kterého práva nebo práv poškozeného došlo, i když to žalobce in eventum nepožaduje“*, podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil napadený rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadených vyhovujících výrocích ve věci samé (I., II.) tak, že vyslovil konstatování porušení práva žalobce, vycházejícího z čl. 8 Listiny základních práv a svobod, tj. že nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. V rozsahu požadavku žalobce na poskytnutí zadostiučinění v jiné formě, tj. na peněžitou náhradu, kterou vzhledem k okolnostem dané věci nelze poskytnout, resp. na omluvu, z jejíhož textu však vyplývá, že má být vyslovena ve vazbě na konstatování porušení práva, a proto se jeví jako duplicitní k přiznanému zadostiučinění, žalobu zamítl. Odvolací soud podle § 219 o. s. ř. potvrdil odvoláním žalobce napadený výrok III. rozsudku soudu I. stupně; jeho věcná správnost je důsledkem závěru, že adekvátní formou zadostiučinění nemajetkové újmy žalobce vzniklé v důsledku trestního stíhání je konstatování porušení práva.
30. Vzhledem ke změně rozhodnutí soudu I. stupně rozhodoval odvolací soud podle § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. nově o nákladech řízení před soudem I. stupně; přiznání zadostiučinění za nemajetkovou újmu, byť ve formě, kterou žalobce nenavrhol, představuje z hlediska výsledku řízení plný úspěch žalobce, kterému byla podle § 142 odst. 1 o. s. ř. přiznána plná náhrada nákladů řízení. Výše náhrady byla určena částkou 24.808,50 Kč, jako součet odměny advokáta v sazbě 3.100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. a) AT],

a to za těchto 5 úkonů: převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby, replika k vyjádření žalované ze dne 4. 10. 2018, účast při jednáních soudu I. stupně dne 5. 4. 2019 a 12. 7. 2019, a ve výši 1.550 Kč za úkon právní služby spočívající v účasti při jednání soudu dne 19. 7. 2019, kdy došlo pouze k vyhlášení rozsudku, náhrady hotových výdajů advokáta paušální částkou 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 4 AT), a to za 6 úkonů, tj. 1.800 Kč, částky 3.958,50 Kč jako náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % z přiznané odměny a náhrad (§ 137 odst. 3 o. s. ř.) a částka 2.000 Kč za zaplacený soudní poplatek za žalobu.

31. Žalobce v odvolání ani netvrdil žádné konkrétní okolnosti, které nastaly v průběhu projednávání věci v soudním řízení a ohledem na něž by bylo možné uvedené úkony, zejména porady předcházející jednání, resp. sepisu podání v průběhu řízení, hodnotit jako účelné z hlediska uplatnění nároku žalobce. Obecná odvolací argumentace nebyla způsobilá zvrátit závěry, k nimž ohledně účelnosti žalobcem tvrzených úkonů právní služby dospěl soud I. stupně; odvolací soud je považuje za správné, k jejich odůvodnění v plném rozsahu odkazuje a nad jejich rámec dodává, že samostatné honorování žalobcem tvrzeného úkonu, spočívajícího v převzetí a příprava zastoupení, jehož součástí není porada o podání žaloby, je vyloučeno již výslovným zněním ustanovení § 31 odst. 4 OdpŠk, podle něhož poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu.
32. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 2 o. s. ř., když žádný z účastníků nebyl v tomto odvolacím řízení úspěšný.

Poučení:

Protí tomuto rozhodnutí **lze** podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.).

Praha 20. listopadu 2019

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu